

TEATER RIO ROSE



SORT PÅ HVIDT

UNDERVISNINGSMATERIALE

FORORD

Med forestillingen SORT PÅ HVIDT stiller Teater RIO ROSE skarpt på temaet **danskhed**. Vi mener, det er et vigtigt emne at kaste lys over, da vi alle har en klar fornemmelse eller følelse af hvad danskhed er, men ofte forbliver dette blot en fornemmelse, som vi hverken italesætter eller reflekterer nærmere over. Den øgede mangfoldighed, vi i disse år oplever i det danske samfund, giver dog anledning til hele tiden at revurdere begrebet danskhed, da en statisk opfattelse af dette kan resultere i uhensigtsmæssige handlingsmønstre, som vi med forestillingen og dette undervisningsmateriale ønsker at synliggøre.

Det er vores håb, at SORT PÅ HVIDT kan være med til at udvide elevernes opfattelse af begrebet danskhed. Forestillingen vil give dem anledning til at undersøge deres bevidste og ubevidste holdninger og følelser omkring dette emne og undervisningsmaterialet vil behandle emnet fra forskellige vinkler; den politiske, religiøse, kulturelle og sociale.

Undervisningsmaterialet skal bruges som et supplement til forestillingen. Det kan åbne op for en diskussion omkring temaet og give anledning til en dybere refleksion over emnet i forhold til den enkelte elev og samfundet generelt.

I arbejdet med undervisningsmaterialet er det vigtigt at understrege, at der ikke er "rigtige" eller "forkerte" svar til de forskellige opgaver, men at alles individuelle meninger og følelser er relevante at høre. Der findes ikke en formel på danskhed, vi kan afdække og pege på elementer af det danske, men aldrig nå til en altfavnende og udtømmende beskrivelse.

Afsnittene i dette materiale kan du som underviser frit vælge til eller fra alt efter, hvordan du vælger at tilrettelægge din undervisning. Øvelserne kan ligeledes udføres, præcis som det passer din tid, undervisning og klasse bedst.

Go' fornøjelse!
Mange hilsner
Teater Rio Rose

OM SORT PÅ HVIDT

Hvad er det, der gør en person til dansker?

Hvilke dele af vores kultur skal en dansker tillægge sig for at blive betragtet som indfødt?

Hvornår er man dansk nok, og hvem fastsætter den ramme?

Spørgsmålene trænger sig på overalt i vores samfund, og nu stiller det internationalt anerkendte Teater Rio Rose skarpt på dem i en ny forestilling om danskhed, der gæstespiller på Husets Teater.

Med SORT PÅ HVIDT undersøger Teater Rio Rose den danske kulturskat og det, der definerer os som danske. Vi er vokset op med sange og ritualer, med kaffebord, højt belagt smørrebrød, Dannebrog og dansktoppen. Men hvad sker der, hvis en tyrkisk udseende mand synger den danske nationalsang, en sort mand hejser det danske flag, en asiat reciterer Benny Andersen eller en irakisk kvinde med slør synger en dansk popsang af Keld og Hilda Heick?

Medvirkende: **Thomas Chanhing, Özlem Saglanmak**

Musiker: **Thomas Buttenschøn**

Koncept og Instruktion: **Tove Bornhøft**

TURNÉ

18. februar – 16. marts 2014.

Se turneplanen på Rio Roses hjemmeside <http://teaterriorose.dk/kalender/>

INDHOLDSFORTEGNELSE

DE MEDVIRKENDE.....	5
DEVISING - HVORDAN FORESTILLINGEN ER BLEVET TIL	6
'DANSKHED' – HVAD BETYDER BEGREBET FOR DEN ENKELTE ELEV OG FOR KLASSEN SAMLET?.....	7
TO POLITISKE PARTIERS FORSTÅELSE AF BEGREBET 'DANSKHED'.....	8
KRISTENDOMMEN OG DANSKHEDEN.....	9-10
INTERNATIONALISERING AF FOLKESKOLEN.....	11
GENNEMSNITSDANSKEREN.....	12-13
HVORDAN ER EN DANSKER?	13-14
MUSIKKEN I SORT PÅ HVIDT	14-15
DEN NYE DANSKHED	16

BILAG 1	17
BILAG 2	18-19
BILAG 3	20
BILAG 4	21-23
LINKS.....	24

DE MEDVIRKENDE

Nedenfor kan I læse en kort præsentation af de tre medvirkende og deres baggrund. Fælles for dem alle er at deres forældre har rødder i andre lande end i Danmark. Selv er de født og opvokset i Danmark og betragter sig selv som danskere.

Özlem Saglanmak, skuespiller:

En modig og ambitiøs ung mand tog i 1960'erne til Europa for at finde lykken. Nogle år efter fulgte en yngre yndig kvinde med, og de endte med at slå sig ned i Danmark, hvor de knoklede for at nærme sig drømmen om et bedre liv. Nogle børn kom til hen ad vejen, og i 3. omgang var det så min tur. Jeg blev født på Rigshospitalet i 1980, dengang mobiltelefoner og internet ikke var hvermandseje, og voksede op på Nørrebro. København er min by, mit hjem, min base hvorfra jeg elsker at rejse ud på eventyr, og elsker at vende tilbage til. Jeg er dansker. Selvfølgelig er jeg det. At det kan betvivles er ikke til at forstå i min verden. Men jeg er også tyrker. Det ene udelukker ikke det andet. Jeg drømmer om at leve i en verden hvor det vil blive set på som en gave at rumme 2 kulturer, 2 sprog, 2 verdener og sammensmeltningen af disse. Og hvor vi glædes over, alle de ting vi har til fælles og frydes over alle de forskelligheder der også er. For tænk nu hvis vi kunne inspirere hinanden...

Thomas Chaanhing, skuespiller:

Jeg er født i 1976 på Frederiksberg og opvokset i Virum. Begge mine forældre er fra Hong Kong/Kina. Jeg er vokset op i en grillbar, som senere blev til restaurant. Som 21-årig fandt jeg ud af, at jeg ville være skuespiller, kom ind på skuespillerskolen i Malmö og flyttede dertil under uddannelsen. Der mødte jeg min svensk/canadiske kone, som jeg har fået 3 børn med. Sammen bor vi i dag i Ystad.

For mig repræsenterer min familie mangfoldigheden. I den nærmeste familie er der kinesere, indere, canadier med islæt af indianerblod, svenskere og danskere. Der bliver ikke tænkt over hudfarve eller traditioner, som noget modstridende, men julebordet er dækket op med islæt fra hele verden.

Thomas Buttenschøn, musiker:

Min far rejste i starten af 80'erne til Zambia hvor han arbejdede som ulandsarbejder. Der mødte han min mor, og i 1985 blev jeg født. Da jeg var omkring et år, fik min far job i Danmark, og vi rejste alle til Østjylland, hvor jeg er vokset op. På den lille landsbyskole, i Gylling, startede jeg mit første band. Det blev starten på en lang rejse, der har ført mig rundt i hele verden. Jeg er ofte i Zambia, både for at optræde, og besøge min familie, som bor der.

I Zambia kalder de mig hvid. I Danmark kalder de mig sort. Jeg kalder mig selv, Thomas.

DEVISING

Idékvinden, instruktøren og den kunstneriske leder af Teater Rio Rose **Tove Bornhøft** fortæller om arbejdsprocessen med SORT PÅ HVIDT, som i teaterbranchen kaldes for 'devising'.

Alle Rio Roses forestillinger bliver skabt gennem en devising proces og i tæt samarbejde med de medvirkende. Forestillingens tilblivelsesproces udgør først en research fase, der varer sammenlagt godt 3 måneder. I denne periode samler jeg materiale til den nye forestilling. Jeg ser film, går på udstillinger, koncerter, opsøger miljøer og mennesker som inspirerer mig til forestillingen. Jeg leder mange steder, inden jeg finder den rette essens af det, jeg vil fortælle.

Forestillingens prøveperiode strækker sig over 3 måneder. Den første måned med de medvirkende improviserer vi over temaet, og prøver at belyse temaet fra så mange forskellige vinkler som muligt for at nå ind til kernen. Hver dag kommer jeg med oplæg til improvisationer, og alle prøver optages på video. Efterfølgende bruger jeg 4 uger på at se alt materialet på video igennem. Her udvælger jeg små scener, sekvenser, bevægelser, lyde – alle de idéer og skitser, som jeg kan se, hver især kan udgøre en lille brik i det store puslespil, som forestillingen sammensættes af. Alle udvalgte sekvenser skrives ned ord for ord, bevægelse for bevægelse med præcis nøjagtighed. Dette er forestillingens første gennemklipning.

Herefter vender jeg tilbage til prøvelokalet med de medvirkende. Her starter anden gennemklipning af forestillingen. Der sorteres yderligere fra i de brudstykker jeg har udvalgt, og vi starter en proces af gentagelse. Forestillingens bestanddele er fundet, og nu uddybes de og tætnes. Små bestanddele fra mange forskellige improvisationer sættes sammen til scener, som uddybes og gentages. Herfra skabes manuskriptet. Bevægelser sættes sammen i koreografier og gentages. I denne fase afprøves scenografiske elementer, som skabes på baggrund af forestillingens bestanddele.

De sidste tre ugers prøver udgør forestillingens 3. gennemklipning, hvor det dramaturgiske forløb lægges fast, og der skabes overgange mellem scenerne, og arrangementer fastlægges.

I forestillingens udtryk vægter jeg billede, tekst, musik og koreografi som ligeværdige. Forestillingen viser sig først til allersidst i forestillingsprocessen, derfor er det altid en udfordrende arbejdsproces. Vigtigt for forestillingen er, at den på let genkendelig vis skildrer menneskelige relationer og samfundsforhold på flere niveauer.

BEGREBET DANSKHED

Dette afsnit skal hjælpe klassen til at få etableret en fælles definition af danskhed, så de har denne at tale ud fra i arbejdet med resten af skolematerialet og senere med i baghovedet, når de ser forestillingen.

*Der er et yndigt land,
det står med brede bøge,
:/nær salten østerstrand/:
det bugter sig i bakkedal,
det hedder gamle Danmark,
:/og det er Frejas sal/:*

Vort gamle Danmark skal bestå,
så længe bøgen spejler
:/sin top i bølgen blå/:

Vi kan alle blive enige om, at nationalsangen er noget af det mest danske, vi har. Vi kommer til at tænke på vores landshold lige inden fodboldkampen går i gang, hvor fællesskabsfølelsen og sammenholdet er størst. Men danskhed er meget mere end det.

ØVELSER

Start med en indledende øvelse, hvor eleverne hver især bruger 2 minutter på at skrive alle de ord ned, de kommer i tanke om, når de hører ordet danskhed.

Læreren skriver derefter alle ordene op på tavlen. Forekommer et ord flere gange, sættes der blot en streg ud for ordet, der allerede står på tavlen. Når alle elever har læst deres ord op, sættes der ring rundt om de 8 ord, der blev nævnt flest gange. Disse ord er for jeres klasse, hvad der beskriver danskhed bedst.

Tal sammen om ordene; er eleverne overraskede over resultatet? Hvorfor/hvorfor ikke? Synes de efterfølgende, der mangler der nogle ord?

TO PARTIERS FORSTÅELSE AF DANSKHED

Ideen om en national identitet og en nationalstat opstod i Danmark i midten af 1700-tallet. Danmark var meget større på dette tidspunkt, end vi kender det i dag og der var mange mennesker, der ikke talte dansk, men tysk eller norsk. Derfor var det heller ikke sproget, der var det afgørende for, om man blev opfattet som dansk, det vigtigste var, at man boede i Danmark og den officielle definition på fædrelandet var "det sted, man levede som loyal undersåt og nyttig borger" Videnskab.dk

Dette ændrede sig markant, da vi i 1800-tallet mistede Norge til Sverige og senere Slesvig-Holstein til Tyskland. På det tidspunkt begyndte danskernes begreb om nationen at gå fra at være statsligt til at blive mere folkeligt. Historien, sproget og folket fik en central betydning. Talte man ikke dansk, var man ikke dansker på trods af et dansk statsborgerskab.

De samme diskussioner har vi den dag i dag, hvor specielt to af folketingets partier ser meget forskelligt på begrebet danskhed;

Dansk Folkeparti: I Dansk Folkepartis principprogram skriver de således: "Landet bygger på den danske kulturarv, og dansk kultur skal derfor bevares og styrkes. Kulturen består af summen af det danske folks historie, erfaringer, tro, sprog og sædvaner. Beskyttelse og videreudvikling af denne kultur er en forudsætning for landets beståen som et frit og oplyst samfund. Vi ønsker derfor en bred indsats for at styrke danskheden overalt."

www.danskfolkeparti.dk

Som man kan læse ud fra dette lille uddrag tillægger Dansk Folkeparti det danske sprog, vores historie og vores kultur den største betydning i definitionen af danskhed.

Det Radikale Venstre: For Radikale Venstre tilhører danskheden alle danskere, og den inkluderer alle, som føler sig danske. De ser det danske som værende rummeligt, inkluderende, og dynamisk. Samtidig mener de, at den globaliserede verden, vi lever i, gør, at vi danskere også skal se os selv som europæere og verdensborgere, således sikrer vi, ifølge Det Radikale Venstre, at følge med udviklingen. www.radikale.dk

Det Radikale Venstre tillægger dermed statsborgerskabet, det at bo i Danmark, en større rolle end at kende historien og kulturen til fulde.

ØVELSER

Hvilken en af de to partiers forståelse af danskheden ligger klassens opfattelse af begrebet tættest på; sprog og historie som hos Dansk Folkeparti eller skal det at være dansk forstås i en mere statsborgerlig forstand som hos Det Radikale Venstre?

Diskuter i klassen hvilken en af de to måder at anskue danskhed på, det danske samfund generelt ligger op af.

Hvad tror eleverne der skal til, hvis dette skal ændres til det modsatte?

KRISTENDOMMEN OG DANSKHEDEN

I forlængelse af forrige afsnit om de to meget forskellige måder at opfatte danskhed på, skal vi i de kommende to afsnit, gå mere i dybden med hvilken betydning de to tankegange har for det danske samfund og danskerne.

Hvis vi lægger os fast på, at det er de danske traditioner, vores kultur og sprog, der gør os danske, vil det være nødvendigt at undersøge den danske kultur, og hvad der ligger til grund for denne, før vi kan pege på danskheden.

En ting, som blandt andre Søren Krarup (DF) og Bertel Haarder (V) er meget enige om ligger til grund for den danske kultur er **kristendommen**. Denne fylder meget i danmarkshistorien, er anledning til en stor del af vores danske traditioner og mange af vores værdier er funderet direkte i kristendommen; her tænker de specifikt på De 10 Bud:

1. Du må ikke have andre guder
2. Du må ikke misbruge Herren din Guds navn
3. Du skal holde hviledagen hellig
4. Du skal ære din far og din mor
5. Du må ikke slå ihjel
6. Du må ikke bryde ægteskabet
7. Du må ikke stjæle
8. Du må ikke sige falsk vidnesbyrd imod din næste
9. Du må ikke begære din næstes hus
10. Du må ikke begære din næstes hustru, folk eller fæ eller noget, der hører din næste til

Det er sandt at De 10 Bud har været rettesnor for væsentlige dele af menneske- og samfundslivet helt op til vor tid. Budene om, at man ikke må slå ihjel, lyve, stjæle, vidne falsk m.v. genkendes også i vore dages straffelov, og budet om ikke at bryde ægteskabet har været moralsk rettesnor for familielivet i hovedparten af kirkens 1000-årige historie i Danmark. Budet om at ære sin far og mor er tilsvarende - i hvert fald tidligere - blevet brugt som grundlag for en til tider for streng børneopdragelse. Budet om at holde hviledagen hellig har også - indtil de seneste liberaliseringer af lukkeloven - præget samfundet gennem århundreder. I dag er det også tvivlsomt, hvorvidt de to første bud - om ikke at have andre guder og om ikke misbruge Guds navn - har nogen særlig betydning for hovedparten af befolkningen.

www.multisamfund.dk

ØVELSER

Gennemgå kort De 10 Bud på klassen og diskuter derefter, hvilke af budene, der stadig i dag ligger til grund for vores danske værdier og hvilke der ikke længere har nogen betydning for samfundet.

Se herefter på de værdier, der stadig spiller ind i vores samfund i dag; Er disse særlig danske? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvis vi herefter tager et kig på de danske traditioner, hvilke kan klassen da nævne, som er særlig danske? Hvad er det der gør, at disse er særlig danske?

Fejrer eleverne i klassen traditionerne på præcis samme måde? Eks. Er alle hjemme i Danmark med deres familie i julen? Er de alle i kirke i påsken?

En ung dansk muslim, Hannan Rachid, har følt sig provokeret af udtalelser fra Dansk Folkepartis politikere og medlemmer, der ved flere lejligheder har gjort det klart, at de mener man skal være kristen for at være dansker. Dette har fået hende til at skrive en kommentar til dem på Urban Blog. Læs Hannan Rachids brev i BILAG 1 og lav øvelsen nedenfor.

ØVELSER

Klassen deles op i to grupper, der sidder overfor hinanden. Gruppe 1 skal nu stille gruppe 2 de spørgsmål, der ses nedenfor, som er inspireret af Hannan Rachids spørgsmål til Dansk Folkeparti. Gruppe 2 skal svare, ud fra den holdning, at det er meget problematisk at være muslim og samtidig kræve at blive betragtet som en dansker. Gruppe 1 skal følge op med kritiske og indgående spørgsmål til gruppe 2s svar undervejs.

- Kan man være dansker og muslim?
- Hvad kræver I af os muslimer i DK, for at vi bliver accepteret som danskere på lige fod med alle andre etniske danskere?
- Mener I, at man skal forlade islam, for at blive dansker?
- Synes I at kristendommen er en del af danskheden?
- Hvis ja, ekskluderer I så ikke automatisk alle de mange danskere, der har en anden religion end kristendommen og de mange sekulært orienterede danskere?

INTERNATIONALISERING AF FOLKESKOLEN

Under VKO-regeringen var der meget fokus på danskhed og dansk kultur. Det kom bl.a. til udtryk i den danske kulturkanon, som daværende kulturminister Brian Mikkelsen præsenterede i 2004. Oppositionen, Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten, ønskede i stedet at fokusere på en internationalisering af Danmark, der i højere grad end tidligere skulle gøre danskerne europæere og verdensborgere. Et af områderne de satte ind på var en **internationalisering af folkeskolen**. De mente, der var "brug for en national strategi, der kan ruste elever i folkeskolen til fremtidens globale samfund. Det er nødvendigt for at fremme vækstmulighederne i det danske samfund og skaffe medarbejdere med de fornødne kompetencer." www.skolen-i-verden.dk

Deres forslag til en internationalisering af folkeskolen indeholdte 6 initiativer:

1. Der skal skabes mulighed for internationale linjer på folkeskoler, hvor undervisningen kan foregå på engelsk i fag som f.eks. matematik og naturfag
2. Mulighed for at gå til eksamen på engelsk
3. It og sociale medier skal i højere grad bruges som internationaliseringsredskab, f.eks. gennem venskabsklasser
4. Mulighed for at tage folkeskolens afgangsprøve i andre sprogfag end engelsk, tysk og fransk
5. Der skal udarbejdes en samlet strategi for fremmedsprog i uddannelserne, herunder i folkeskolen
6. Lærerruddannelsens internationale dimension skal styrkes gennem praktikforløb i udlandet.

ØVELSER

Diskuter hvad det ville have betydet for eleverne i dag, hvis de fra de første skoleår havde gået i en skole, som oppositionen beskriver ovenfor? Hvad ville fordelene og ulemperne være ved en internationalisering af Folkeskolen?

Ville de være mere eller mindre danske, efter at have gået i en internationaliseret dansk folkeskole?

Ville deres opfattelse af danskheden være anderledes i dag. Hvis "ja", Hvordan? Hvis "nej", hvorfor ikke?

GENNEMSNITSDANSKEREN

Peter Hellers, fotojournaliststuderende, har påbegyndt et fotoprojekt, han kalder [Super Normal](#). Dette har til mål at fortælle "Den store samlede historie om det helt almindelige og gennemsnitlige Danmark anno 2011". Til projektet har han taget billeder af danskere, der opfylder et eller flere af en række kriterier, han har opstillet for projektet. Fælles for alle kriterierne er, at de på den ene eller anden måde er beskrivende for en gennemsnitsdansker.

Se nogle af de mange kriterier Peter Hellers har opstillet nedefor:

Fritid

Person/par som læser Billede Bladet.

Madvaner

Person/par/familie, hvor pizza er det hyppigste aftensmåltid.

Person som hyppigst spiser brød og drikker kaffe eller the til morgenmad.

Person som hyppigst spiser rugbrød med pålæg til frokost.

Rutiner

Kvinde som sover ca. 8 timer pr. nat

Mand som bruger ca. 130 liter vand i døgnnet.

Højde og vægt

Mand på 179 cm.

Kvinde på 68 kg.

Mand på 83 kg.

Navn

Dreng født første halvår af 2010, der hedder William.

Bryllup og skilsmisse

32-årig brud

35-årig brudgom

Fraskilt kvinde, som var mellem 30 og 39 år, da hun blev skilt.

Sygdom

Kvinde der har en ondartet kræftsygdom

Kvinde som har allergi på en måde, så man kan se det, som eksempelvis med meget røde øjne.

Mand som har allergi på en måde, så man kan se det, som eksempelvis med meget røde øjne.

Mand med ondt i nakke eller skulder.

Fødsel og familie

31-årig kvinde med nyfødt barn.

33-årig far med nyfødt barn.

Listen over ting, der beskriver en gennemsnitsdansker er, som I kan se, ikke kort. Efter at have læst de opstillede kriterier (dette er blot nogle af dem), skal eleverne sammen tage et kig på de tilfældigt udvalgte billeder fra Peter Hellers fotoprojekt (se bilag 3) og svare på spørgsmålene nedenfor.

ØVELSER

Hvad synes eleverne om Peter Hellers fotoprojekt; er de overraskede over den lange og "rummelige" liste over ting, der beskriver en gennemsnitsdansker? Hvorfor/hvorfor ikke?

Sammenhold billederne med kriterierne for en gennemsnitsdansker og diskuter, om der er nogle befolkningsgrupper, eleverne synes, der mangler at blive repræsenteret i SUPER NORMAL.

Hvad med de danskere, der har rødder i andre lande end Danmark, men som er født og opvokset her? Hvorfor tror eleverne stadig ikke, at disse bliver betragtet som gennemsnitsdanskere, på trods af at også de spiser rugbrød til frokost, sover 8 timer hver nat, bliver gift i en alder af 32 og har allergi?

Hvad er elevernes bud på, hvad der skal til, før disse danskere bliver opfattet som danskere, på lige fod med alle andre, der også er født og opvokset i dette land?

Hvis eleverne skulle tage billeder af gennemsnitseleverne på deres skole, hvilke kriterier skulle disse gennemsnitselever da opfylde, og hvem ville de tage billeder af?

HVORDAN ER EN DANSKER?

Mangfoldigheden i Danmark er vokset siden 1990'erne, blandt andet pga. indvandringen fra krigshærgede lande, danskere der kommer hjem fra udenlandsophold med udenlandske ægtefæller/kærester, samt folk der kommer hertil for at arbejde. Fælles for dem alle er, at de har påbegyndt et nyt liv her i Danmark og skal forsøge at blive en del af samfundet, præcis som f.eks. de tyrkiske gæstearbejdere gjorde i 1960'erne og 70'erne, da der var mangel på arbejdskraft i Danmark. Disse danskere med indvandrerbaggrund har i deres møde med danskerne en opfattelse af os som værende:

1. Reserverede
2. Uhøflige
3. Bedrevidende
4. Religionsforskrækkede
5. Dovne

De nye danskeres uddybende forklaringer på de fem ord:

1. Vi inviterer sjældent folk indenfor. Vi har en lille gruppe venner, som vi ikke ønsker at udvide.
2. Vi er meget direkte og kontante i vores sprog. Vi bruger kun sjældent "undskyld", som englænderne bruger "excuse me" eller "please".
3. Vi har f.eks. en opfattelse af, at alt hvad der er produceret eller designet i Danmark er godt. Når noget er "udansk" er det dårligt.
4. Hvis der er noget vi ikke forstår ved andre mennesker, begrundes vi det med, at det er pga. en anden religion eller kultur. Vi bryder os ikke om at italesætte denne usikkerhed ved det fremmede og tier derfor i stedet.
5. Vi opfattes som dovne, da vores arbejdsdag for de fleste slutter kl. 16.00, hvor vi skal hente børn i institutionen.

ØVELSER

Læreren skriver de fem ord op på tavlen, uden at afsløre forklaringerne. Gennemgå dem et af gangen og diskuter; **hvad** eleverne tror, der ligger til grund for disse ord, **Hvorfor** tror eleverne, danskerne opfattes på denne måde?

Forklar herefter hvad der i virkeligheden ligger til grund for de fem ord og spørg eleverne, om de er enige i beskrivelserne af danskerne?

Sæt eleverne sammen i grupper og bed dem om at lave en liste over de fem ord, de gerne vil beskrives som danskere med.

Skriv ordene op på tavlen og diskuter, hvad der skal til i den danske befolkning, for at disse ord bliver de nye beskrivende ord for danskerne. Hvad kan eleverne selv gøre?

Den irske antropolog Richard Jenkins har i gennem de seneste 15 år studeret Danmark, for til sidst at skrive bogen "Being Danish - Paradoxes of Identity in Everyday Life". Læs til den næste øvelse BILAG 2; et interview med Richard Jenkins, hvor han kort kommer omkring nogle af de vigtigste pointer i sin bog.

ØVELSER

Spørg eleverne, hvad de mener om Jenkins kritik af den integrationsmodel han mener danskerne, måske underbevidst, udøver i praksis. Vil de give Jenkins ret i, at de fleste danskere synes, at det KUN er indvandrerne, der skal forandre sig?

Kom med eksempler på og diskuter, hvad vi kan lære af de nye danske statsborgere eller de danskere, der har boet her hele deres liv, men har rødder i andre lande.

Hvorfor er det så vigtigt, at vi finder den rigtige model for integration?

MUSIKKEN I SORT PÅ HVIDT

Følgende øvelser er direkte og konkret rettet mod forestillingen og de følelser den vækker i eleverne. Musikken vægtes højt i forestillingen, men vi har til dette undervisningsmateriale valgt at tage udgangspunkt i to af de sange, der bliver sunget; "I Danmark er jeg født" og "Kære lille mormor".

I DANMARK ER JEG FØDT

I forestillingen SORT PÅ HVIDT vil I opleve Thomas Chaaanhing, en dansk mand med rødder i Kina synge sangen "I Danmark er jeg født". Læs og analyser de to vers af sangens tekst nedenfor og gå til øvelserne.

I Danmark er jeg født // Tekst: H. C. Andersen, 1850 // Melodi: Henrik Rung, 1850

*I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme,
der har jeg rod, derfra min verden går.
Du danske sprog, du er min moders stemme,
så sødt velsignet du mit hjerte når.
Du danske, friske strand,
hvor oldtids kæmpegrave
står mellem æblegård og humlehave.
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!*

Engang du herre var i hele Norden,

*bød over England, - nu du kaldes svag,
et lille land, og dog så vidt om jorden
end høres danskens sang og mejselslag.
Du danske, friske strand,
plovjernet guldhorn finder,
Gud giv dig fremtid. som han gav dig minder!
Dig elsker jeg! - Dig elsker jeg!
Danmark, mit fædreland!*

Disse **ØVELSER** kan laves både inden og efter klassen har set SORT PÅ HVIDT
Gør det en forskel, at det er en kinesisk udseende mand der synger den danske nationalsang?
Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvad vækker det i eleverne hvis de forestiller sig en sort mand hejser det danske flag eller en asiat reciterer Benny Andersen?

KÆRE LILLE MORMOR

Idékvinden og instruktøren bag SORT PÅ HVIDT Tove Bornhøft fortæller, hvorfor det var oplagt og vigtigt at bruge dansktop-sangen "Kære lille mormor" i forestillingen.

"Ideen kom, da vi kom i tanke om, at Dansk Folkeparti brugte den danske sangerinde Natasjas sang "Giv mig Danmark tilbage" efter, at hun var død. For os at se brugte de sangen meget uetisk, som et slogan i deres markedsføringskampagne. Natasjas udsagn i sangen valgte de at tolke på den præcis modsatte måde af, hvad hun havde ment og stod for som menneske. Dansktopsangeren Richard Ragnvalds sang "Kære lille mormor" er en af de sange, der ofte bliver sunget på Dansk Folkepartis landsmøder (på landsmødet i 1997 optrådte Richard Ragnvald endda med en omskrevet version af sangen, som han kaldte "Kære lille Pia"). Denne sang har vi så "taget" fra Dansk Folkeparti og bruger den i forestillingen til at lade skuespillerne Özlem og Thomas fortælle om deres forhold til deres bedsteforældre, som de enten ikke kender eller næsten ikke har mødt og derfor ville ønske, at de kunne ha' fejret fødselsdage med, hvorefter de synger sangen "Kære lille mormor".
(Se de fulde sangtekster til "Giv mig Danmark tilbage" og "Kære lille mormor" i bilag 4)

ØVELSE [efter](#) klassen har set SORT PÅ HVIDT
Hvad synes eleverne om Toves begrundelse af sangvalg og brugen af "Kære lille mormor" i forestillingen?

Hvordan oplevede eleverne hele denne del omkring Özlems og Thomas' mormødre; var det for dem rørende, kvalmende, "forkert" eller noget helt fjerde?

Få eleverne til at komme med forslag til hvilke andre sange Tove kunne have valgt at bruge, som ville have haft samme eller måske større effekt på dem.

DEN NYE DANSKHED

Til slut skal vi vende tilbage til antropologen Richard Jenkins og hans modeller for integration i Danmark. Den fjerde model, som han mener, er den helt rette at agere efter "handler om at redefinere danskheden; at skabe en ny national fortælling, der accepterer og tillader forskellighed. Det er en lang vej belagt med konflikt, uenighed og forhandling, og nogle mennesker kommer til at udvise modstand. I Storbritannien har vi arbejdet med problemet i årtier, og nu er vi måske på vej til et flerkulturelt samfund, hvor vi kan bo med andre mennesker. Vores nationalmad er nu chicken tikka masala." Bilag 2

ØVELSER

Eleverne har gennem arbejdet med undervisningsmaterialet og SORT PÅ HVIDT diskuteret mange forskellige syn på danskheden og danskerne; med dette arbejde i tankerne, tror de så det er muligt at redefinere danskheden, som Jenkins foreslår i sin fjerde model?

Til slut skal eleverne, ingen bruge 3 minutter til at notere alle de ord, de synes, beskriver begrebet danskhed.

Endnu engang skal I skrive ordene op på tavlen.....er der kommet nye til???

BILAG 1 - <http://hannanrachid.urbanblog.dk/danskhed/>

Danskhed - Hvornår er man dansker?

Brev til Dansk Folkeparti

Jeg ønsker med dette brev til dig at få klargjort, hvad DF og du som medlem mener om danskheden og islam.

Jeg har flere gange diskuteret med etniske danskere om, hvad de mener om islam og danskheden; kan man være dansker og muslim? Ofte bliver diskussionen drejet til en diskussion om, hvad politikerne, heriblandt medlemmer af DF, har udtalt om islam, integration og danskhed. Der bliver fremhævet mange citater, som siges at være udtagelser af medlemmer fra Dansk Folkeparti. (I slutningen af brevet har jeg kopieret nogle af de citater, der oftest er blevet fremhævet)

Disse citater/udtalelser gjorde mig for det første vred, idet jeg fik en følelse af, at alt det jeg har opnået indtil i dag, både uddannelsesmæssigt, og min tid jeg har brugt på at hjælpe unge og generelt muslimer med at blive integreret er til ingen nytte, fordi vi alligevel aldrig vil blive accepteret som danske medborgere blot fordi vi har en bestemt religion. Vi bliver dømt på forhånd og i stedet for at dømme det enkelte mennesker udefra dets handlinger, så vælger DF at skære alle muslimer over en kam.

Dette var mine første reaktioner og tanker jeg havde, da jeg læste de forskellige udtalelser fra DF.

Selvom jeg er muslim, betragter jeg mig selv som dansker. Jeg taler dansk, jeg har danske venner og tager af og til med dem til deres fester og julefrokoster. Jeg er under uddannelse, jeg bliver glad, når jeg møder danskere i udlandet og taler tit med dem. Jeg bruger min demokratiske stemme til valgene, og jeg er interesseret i de samfundsmæssige forhold og ændringer i DK, og så er jeg dansk statsborger, men det vigtigste af alt så FØLRER jeg mig dansk. Det er en følelse af glæde, når det går godt for/i Danmark (sportsligt, velfærd mm,) og en følelse af tristhed eller irritation, når det går mindre godt. Jeres udtagelser i DF om muslimer rammer mig personligt, idet jeg jo er muslim og i stedet for at føle, at Danmark er mit hjem, får DF mig til at føle mig fremmed i mit eget Land - Danmark.

Hvad kræver DF af os muslimer i DK, for at vi bliver accepteret som danskere på lige fod med alle andre etniske danskere?" Mener du, at man skal forlade islam, for at blive dansker? Søren Krarup og Bertel Haarder mener, at kristendommen er en del af danskheden. Er du enig med dem? Hvis ja, ekskludere man så ikke automatisk alle de mange danskere, der har en anden religion end kristendommen og de mange sekulært orienterede danskere? De vil altså ikke blive betragtet som danskere?

Jeg ved udmærket godt, at kristendommen har haft en stor betydning i dansk kultur og historie, men jeg mener stadig ikke, at det er troen, der definerer om man er dansker eller ej. I hvert fald ikke i dag, hvor jeg oplever, at der er mange sekulært orienterede danskere.

Jeg håber, at du vil tage dig tid til at svare på mine spørgsmål. Vi er flere muslimer, der ønsker en mere klar forståelse for DFs mening om at være dansker og muslim og om DF overhovedet mener, at det er muligt.

Venlig hilsen Hannan Rachid

BILAG 2 -

http://www.dpu.dk/fileadmin/www.dpu.dk/aktuelt/magasinetasterisk/udenforhierarki/nr54september2010/udgivelser_asterisk_asterisk-54_20100901123954_asterisk_54_s10-11.pdf

DANSKHED ER PIZZA, FLÆSKESTEG OG KEBAB

2. november 2010

Dannebrog. Kongehuset. Flæsketeg. En række symboler og fortællinger kendetegner danskhed, men det er en myte, at danskerne er en homogen gruppe. Det mener professor Richard Jenkins, der er aktuel med en ny bog om danskhed.

Af: Camilla Mehlsen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

Den klassiske antropolog rejser til eksotiske egne for at studere fremmede og 'vilde' stammer. Den irske antropolog Richard Jenkins tog i stedet til Skive for at undersøge, hvad det vil sige at være dansk. På baggrund af 15 års studier i og af Danmark og danskhed har han skrevet bogen 'Being Danish - Paradoxes of Identity in Everyday Life', som udkommer sidst på året. Vi har talt med Richard Jenkins for at få antropologens syn på danskhed anno 2010.

Danskerne opfatter sig i høj grad som en samlet gruppe. Hvor homogent et folk er danskerne egentlig?

»Det er en myte. Det er en sandhed på nogle områder, for eksempel er der en fælles danskhed, som handler om, hvordan man skal tale dansk, hvordan man skal sige tak og meget mere. Men der har altid været megen forskellighed i Danmark. Der er for eksempel stor forskel på, om man kommer fra Bornholm, København, Holstebro og Aabenraa - det er fire forskellige steder med fire forskellige lokale kulturer og historier. Forskellighed er helt normalt i Danmark. Det er en myte, at vi alle er de samme, og vi alle er i samme båd. Og det har været en god og meget hjælpsom myte, men den passer ikke til det 21. århundrede.«

Hvorfor har myten været hjælpsom?

»Vi skal tilbage til 1864, hvor Danmark var i stykker, og til 1849, hvor Danmark fik en ny grundlov, som var en stor forandring. Dengang havde man brug for noget nyt som led i moderniseringsprocessen. Fortællingen, at vi er alle danske, og vi er alle i samme båd, samlede befolkningen. Moderniseringen var et helt nyt projekt, og fortællingen om lighed og homogenitet var hjælpsom, og den har virket i næsten 150 år. Men den virker ikke længere.«

Men vi holder jo stadig fast i fortællingen om, at vi er et homogent folk?

»Ja. Men Danmark har brug for en ny national fortælling om den store verden og forskellighed. Jeg håber, min bog vil bidrage til en debat om danskhedens fremtid.«

Hvad skal det være for en national fortælling?

»Det er ikke mig, der skal skrive den. Det er danskerne, der skal skabe en ny fortælling.« Eller også er det staten. For eksempel har regeringen i de senere år lanceret en kulturkanon, en historiekanon og en demokratikanon, som skal give elever en fælles forståelse af dansk kultur, historie og samfund. Hvad betyder kanonprojektet for den fælles fortælling om danskhed?

»Tilbage i 1800-tallet var projektet ikke regeringens. Det var drevet af almindelige mennesker. Men nu har regeringen et projekt for danskhed: Regeringen vil skabe betydningen af

danskhed. Og jeg synes, det er en fejl. Det er danskerne i deres daglige liv, der skal skabe danskheden. Det er ikke regeringen.«

»Danskhed er en meget almindelig og folkelig proces. Det er ikke noget, der kommer fra staten. Lad mig give et eksempel fra min bog: Jeg spurgte en skoleelev, 'hvad er dansk mad?'. Og han svarede flæskesteg, pølser osv., men så tilføjede han: Der er også pizza og lasagne. Og det har han jo fuldstændig ret i, når vi ser på, hvad danske børnefamilier spiser. Lasagne er blevet dansk mad. Det med, at regeringen skal definere danskhed så firkantet, kommer ikke til at fungere.«

Hvorfor ikke?

»Ideen med en kanon er dårlig af tre grunde: For det første er det ikke regeringen, der ejer danskhed. For det andet forandrer danskhed sig hele tiden. For det tredje er kanonmodellen overfladisk. Danskhed er en meget kompleks og nuanceret proces.«

Hvad betyder 'os' og 'dem' for skabelsen af en danskhed?

»I antropologi og sociologi er vores model om etnicitet og identitet, at identitet altid sker i kontakt og i interaktion. Når jeg kommer i kontakt med en anden eller andre, kan jeg se mig selv. I de sidste hundrede år er der ikke talt særlig meget om danskhed, måske lige med undtagelse af krigstiden. Den offentlige debat om danskhed begynder cirka omkring 1990 som følge af indvandring og Danmarks medlemskab i EU. Så kommer spørgsmålene 'hvem er vi?' 'Hvad så med danskhed?'. Det er meget normalt, for når man kommer i kontakt med fremmede, begynder man at tænke over, 'hvem er vi?' 'Hvem er jeg?' Debatten om identitet og danskhed er et resultat af indvandring og EU-processen.«

Jo mere vi kommer i kontakt med det fremmede, jo mere spørger vi os selv 'hvem er vi?'. Kommer vi til at skabe en stærkere national identitet i takt med globaliseringen?

»Det er én mulighed, men det er ikke uundgåeligt. Der er også andre muligheder. I bogen opstiller jeg fire muligheder, men tre af dem er ikke en særlig god idé. En af de tre dårlige er integrationsmodellen, som går ud på, at det kun er indvandrere, der skal forandre sig og blive til danskere. Det er en urealistisk model, for danskerne lærer også noget af indvandrere. Det er altid en gensidig proces. Det er ikke kun indvandrere, der skal forandre sig. Alle skal forandre sig og tilpasse sig en ny situation.«

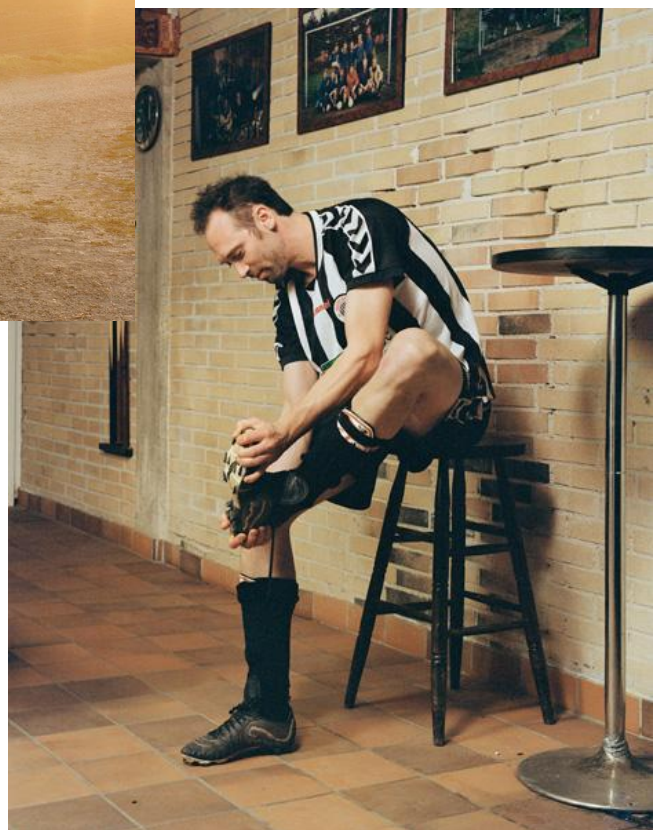
Hvad nu hvis man ikke vil forandre sig, som der muligvis er en del danskere, der ikke ønsker?

»I bogen opstiller jeg en fjerde model, som handler om at redefinere danskheden; at skabe en ny national fortælling, der accepterer og tillader diversitet. Det er en lang vej belagt med konflikt, uenighed og forhandling, og nogle mennesker kommer til at udvise modstand. Det er helt normalt, at der er mennesker som Søren Krarup, for det er en sej proces at omstille sig. I Storbritannien har vi arbejdet med problemet i årtier, og nu er vi måske på vej til et flerkulturelt samfund, hvor vi kan bo med andre mennesker. Vores nationalmad er nu chicken tikka masala. I Sverige og Tyskland begynder vi også at se det flerkulturelle samfund. Og det kommer til Danmark.«

I din bog skriver du "it could be much worse". Hvad mener du med det?

»Danskerne skal huske, at det kunne være meget værre. Hvis man læser Jyllands-Posten, tror man, at det hele går ad helvede til. Det går ikke ad helvede til. Det går faktisk meget stille og roligt i Danmark.«

BILAG 3



BILAG 4

KÆRE LILLE MORMOR af Richard Ragnvald

Igennem livet har du gjort hvad du ku'
 Og mere til, det ved jeg nu
 Skønt midlerne var små, var dit hjerte rigt som få
 For du var trofast og ærlig, håndfast og kærlig,
 Det tænker jeg nu på

Ref:

Så derfor kære lille mormor, kære lille mormor
 Tillykke med din fødselsdag
 Ingen har som dig fortjent det
 En dag med fest og solskinsvejr
 Du skal ha' sange og blomster
 Så skal der hejses et flag
 Kære lille mormor, tillykke med din fødselsdag

Årene er gået, dem har du kigget på
 Der er stadig ting du absolut vil nå
 Skønt du sku' slappe af, er det en hjertesag.
 At du er trofast og ærlig, håndfast og kærlig
 Hvad sku' vi gøre uden dig

Ref:

Så derfor kære lille mormor, kære lille mormor
 Tillykke med din fødselsdag
 Ingen har som dig fortjent det
 En dag med fest og solskinsvejr
 Du skal ha' sange og blomster
 Så skal der hejses et flag
 Kære lille mormor, tillykke med din fødselsdag

GI' MIG DANMARK TILBAGE af Natasja

Ey Danmark, hvad sker der for dig?
Jeg savner dig, jeg vil ha' dig tilbage,
ligesom i de gamle dage hvor en spa'e var en s.. YO!
Jeg vil ha' dig tilbage,
ligesom i de gamle dage hvor en fri fugl var fri,
og hvor man mente hvad man sæe'.

Ey Danmark, jeg savner dig.
Jeg freaking fucking savner dig.
Du skræmmer mig,
jeg vil ha dig tilbage, for jeg græmmer mig.

Jeg kan se det ske, det' ak det' ve.
Det' Satan og han lægger kræfterne i,
Det' nat over dag. Det' bæ over ble.
Det' død over liv. Det' træl over fri
Det' kød på kniv. Det' råb, det' skrig.
Det ligner en krig, og det' spild af politi.
Det' dødeligt giftigt, min urtete,
Og det' noget de kan li' i det danske parti,
Helt fucked up på sne. ...
Woow, sagde jeg det?

Meget skal man høre, Gud bevare mit humør.
Så ta' lidt luft. Kom til fornuft, og prøv og fat det.
At Staden den var fin, og de vil aldrig ku' erstat den.
Hele folket blev til grin fra den dag da de besat' den.
Nu' det værre end det vilde vest, det ku' vi ha' fortalt dem.

Så gir de ungdomshuset væk til en fanatisk sæk,
med et kors i røven, hvor er det frækt.
Gi' mig mit land tilbage, ligesom i de gamle dage.
Gi' mig frisindet igen, der lurder under byens tage.
Gi' mig København igen, min farverige gamle ven.
Gi' mig ungeren igen. Vi vil ha ungeren igen!

Fjern heroin fra Istedgade og la' Staden være.
Hvis du strammer garnet, yo, så be'r du om ballade.

Det' snak, det' snik. Det' top retorik.
Det' ik politik. Det pis og polemik.
Her kører det fedt, så vi keder os lidt.
Vi har indsigt, hvad med et U-lands kick.
Yo, flåden er slidt, børn er fallit
Tro mig i Danmark der har vi det fint.
Så ufatteligt godt at det er vores pligt,
At gøre noget godt, der hvor det' skidt
Verden er vor fremtid men vi fatter det ik.
Vi har for travlt med at forpurre vores egen butik.

Så gi' mig mit Danmark tilbage, ligesom i de gamle dage.
 Gi' mig frisindet igen, der lurer under byens tage.
 Gi' mig København igen, min farverige gamle ven.
 Gi' mig ungeren igen. Vi vil ha ungeren igen!

Fjern heroin fra Istedgade og lad Staden være.
 Hvis du strammer garnet, yo, så be'r du om ballade.

En helt unik energi. Men se økonomi er ganske fri for empati, har ingen pli.
 Ekshippier, skabsrygere der vælger at tie.
 Kom nu i gang I har vidst noget I skal sige.
 Rødvin og piller, hele fucking landet chiller, ungdommen bli'r vildere.
 Flere og flere sniffer sniffer kokain fra Cap Horn til Berlin.
 Yo, et junkfrit røgmarked er en rimelig sjælden ting.
 Men vi havde et.

Meget skal man høre, Gud bevare mit humør.
 Tror de selv at de kan lægge byen tør?
 Se toppen fatter ik' en dør af hvad de gør.
 Sådan vil det være, sådan har det altid været før.
 Det sprog vi taler hedder kroner og ører.
 Og en grådig mand har aldrig været svær at forføre.
 Se grådighed går hånd i hånd med magt.
 Og større vil ha større, mere vil ha mere.
 Staten er jo helt op' og køre.
 Ta' lidt luft. Kom det fornuft og prøv og fat det.
 At Danmark har det fint, og USA ka' ik' erstat' det.
 Gi mig' ungeren igen, vi vil ha ungeren igen.
 Gi' mig København igen, min farverige gamle ven.
 Gi' mig frisindet igen, vi vil ha frisindet igen.
 Gi' mig Danmark tilbage ligesom i de gamle dage.
 Få lidt styr på Istedgade og la' Staden være.
 Hvis du strammer garnet, yo, så kvæler du jo barnet.

Jeg savner dig jeg vil ha' dig tilbage,
 Ligesom i de gamle dage hvor en spa'e var en s.. yo!
 Jeg vil ha dig tilbage ligesom i de gamle dage,
 Hvor en fri fugl var fri og hvor man mente hvad man sagde.
 Ey, gi mig mit Rabalderstræde og få styr på Istedgade..
 Arh, kom nu for fanden!

LINKS

Side 7

link: www.videnskab.dk

- <http://videnskab.dk/kultur-samfund/danskhed-er-en-moderne-opfindelse>

Side 7

link: www.danskfolkeparti.dk

- http://www.danskfolkeparti.dk/Dansk_Folkepartis_principprogram.asp

Side 7

link: www.radikale.dk

- <http://www.radikale.dk/CMS/vis.aspx?id=10287>

Side 8

link: www.multisamfund.dk

- http://www.multisamfund.dk/sammenhold/danskhedens_facetter.htm

Side 10

link: www.skolen-i-verden.dk

- <http://www.skolen-i-verden.dk/Default.aspx?ID=5026&M=News&PID=9447&NewsID=4859>

Side 11

link: Super Normal

- <http://www.supernormal.dk/>